

Vantaan kaupungin lausunto; Suomen julkisten hankintojen kansallinen strategia (luonnos)

Lausunto on pyydetty antamaan lausuntopalvelu.fi-sivuston kautta tahtotiloittain ja vastaamalla muutamiin muihin kysymyksiin. Lausuntoa ei tule lähettää postitse. Lausunnonantajia on lisäksi pyydetty mahdollisuuksien mukaan antamaan kommentteja myös toimenpide-ehdotusten toteuttamiskelpoisuudesta ja tarpeellisuudesta.

Tässä lausunnossa on vastattu kysymyksiin tahtotiloittain sekä kommentoitu toimenpide-ehdotuksia tarpeen mukaan. Hankinta huolehtii vastausten toimittamisesta lausuntopalvelu.fi-sivustolle.

Yleiset kansalliseen hankintastrategiaan liittyvät kysymykset

1. Onko kansallinen hankintastrategia tarpeellinen?

- ☐ On
- ☐ Ei ole
- ☐ Emme osaa sanoa

Vastaus: On

2a. Valitkaa tärkein tahtotila organisaationne näkökulmasta.

- ☐ Strateginen johtaminen
- ☐ Kyvykkyydet
- ☐ Tiedolla johtaminen, vaikuttavuus
- ☐ Toimivat palvelut, laatu, osallisuus, markkinat
- ☐ Innovaatiot
- ☐ Taloudellinen kestävyys
- ☐ Sosiaalinen kestävyys
- ☐ Ekologinen kestävyys

Vastaus: Strateginen johtaminen

Jos haluatte, voitte esittää perustelut, miksi valitsitte ko. tahtotilan?

Vastaus: Hankintojen rooli tulee nähdä olennaisena osana organisaation strategista johtamista. Hankinnoilla voidaan tehokkaasti toteuttaa organisaation strategisia tavoitteita. Muiden hankintastrategiassa mainittujen tahtotilojen saavuttaminen ja konkreettisten toimenpiteiden toteuttaminen on helpompaa, kun hankintojen rooli organisaation strategiassa on kirkastettu.

2b. Valitkaa toiseksi tärkein tahtotila organisaationne näkökulmasta.

- Strateginen johtaminen
- Kyvykkyydet
- Tiedolla johtaminen, vaikuttavuus
- Toimivat palvelut, laatu, osallisuus, markkinat
- Innovaatiot
- Taloudellinen kestävyys
- Sosiaalinen kestävyys
- Ekologinen kestävyys

Vastaus: Toimivat palvelut, laatu, osallisuus, markkinat

Jos haluatte, voitte esittää perustelut, miksi valitsitte ko. tahtotilan?

Vastaus: Kuntien hankinnat ovat tarvelähtöisiä. Voidaksemme hankkia tarkoituksenmukaisia, toimivia ja laadukkaita tuotteita ja palvelujen on meillä oltava toimivat, elinvoimaiset markkinat ja hankinnalla riittävästi markkinatuntemusta. Hankintaa tulee tehdä ennakoidusti ja suunnitelmallisesti yhteistyössä markkinoiden kanssa. Hankintayksiköiden tulee toimia ja kehittää hankintatoimintojaan siten, että turvaamme elinvoimaisten ja toimivien markkinoiden säilymisen.

2c. Valitkaa kolmanneksi tärkein tahtotila organisaationne näkökulmasta

- Strateginen johtaminen
- Kyvykkyydet
- Tiedolla johtaminen, vaikuttavuus
- Toimivat palvelut, laatu, osallisuus, markkinat
- Innovaatiot
- Taloudellinen kestävyys
- Sosiaalinen kestävyys
- Ekologinen kestävyys

Vastaus: Taloudellinen kestävyys

Jos haluatte, voitte esittää perustelut, miksi valitsitte ko. tahtotilan?

Vastaus: Kaiken toiminnan perusta on taloudellinen kestävyys. Hankinnat tulee toteuttaa kustannustehokkaasti. Hankinnoilla voidaan vaikuttaa koko kansatalouden kestävyysasteen harmaata taloutta torjumalla ja verovastuullisuutta edistämällä. Hankintatoimen ja toimitapojen kehittäminen lisää hankintaorganisaatioiden kustannustehokkuutta.

3. Onko organisaatiossanne valmis sitoutumaan kansallisen julkisten hankintojen strategian tavoitteiden edistämiseen?

- Kyllä, kaikkiin tavoitteisiin
- Kyllä, osaan tavoitteista
- Ei, vaikka tavoitteet ovat hyvät, koska käytännössä tämä on mahdotonta
- Ei, tavoitteet ovat ristiriidassa organisaatiomme strategian kanssa
- Emme osaa sanoa

Vastaus: Kyllä, kaikkiin tavoitteisiin

4. Onko luonnos kansallisesta hankintastrategiasta toteuttamiskelpoinen?

- Pääosin kyllä
- Liian kunnianhimoinen
- Ei toteutettavissa

Vastaus: Pääosin kyllä

5. Minkä tahtotilan tavoitteiden toteutuminen vaatisi eniten panostusta organisaatiossanne?

- Strateginen johtaminen
- Kyvykkyydet
- Tiedolla johtaminen, vaikuttavuus
- Toimivat palvelut, laatu, osallisuus, markkinat
- Innovaatiot
- Taloudellinen kestävyys
- Sosiaalinen kestävyys
- Ekologinen kestävyys

Vastaus: Tiedolla johtaminen, vaikuttavuus

Perustelut miksi

Vastaus: Tiedolla johtaminen edellyttää tietovarastoa, johon hankintoihin liittyvää tietoa keskitetysti kerättäisiin, analysoitaisiin ja siten hyödynnettäisiin tulevien hankinnoissa ja niiden suunnittelussa. Tämä vaatii järjestelmä- ja toimintaprosessien uudistuksia koko kaupunkikonsernin tasolla. Hankintojen vaikuttavuuden mittaamiseen tarvitaan lisätietoa vaikuttavuuden mittareista sekä vaikuttavuustavoitteiden asettamisesta.

Lausuntonne tahtotiloista ja niiden tavoitteista sekä kommenttinne toimenpide-ehdotuksista

Strateginen johtaminen -tahtotila: Hankintoja johdetaan strategisena toimintona ja hankintojen potentiaali hyödynnetään tavoitteiden saavuttamisessa

Lausuntonne Strateginen johtaminen –tahtotilasta, yleiset huomiot

Vastaus: Julkisten hankintojen taloudellisen merkittävyyden takia hankintojen strategisen johtamisen nostaminen yhdeksi tahtotilaksi on Vantaan kaupungin mielestä koko kansallisen strategian punainen lanka. Hankintoja tulee johtaa ammattimaisesti ja osana koko organisaation strategista johtamista.

Lausuntonne Strateginen johtaminen -tahtotilan tavoitteista:

1. Hankintayksiköt tunnistavat strategisesti merkittävimmät hankintakokonaisuudet ja edistävät strategisten tavoitteidensa saavuttamista hankintojen avulla

Vastaus: Hankintaorganisaatioissa on usein meneillään monia organisaation kannalta strategisia hankkeita. Näitä ei kuitenkaan tunnisteta hankinnoiksi. Usein hankinnat nähdään pakollisena hankintalain säätämänä vaiheena koko hankkeessa. Kun nämä tunnistetaan merkittäviksi hankintakokonaisuuksiksi, voidaan hankinnat toteuttaa suunnitelmallisesti ja kustannustehokkaasti ja hankintoja voidaan hyödyntää organisaation strategisten tavoitteiden toteuttamisessa. Pidämme tavoitetta erittäin hyvänä.

2. Hankintoja johdetaan kansallisesti ja hankintayksikötasolla ammattimaisesti koko elinkaaren ajan

Vastaus: Hankintojen ammattimainen johtaminen niin kansallisella kuin hankintayksikötasolla on monien strategiassa mainittujen tavoittein toteutumisen edellytys. On hyvä, että tavoitteessa on huomioitu tavoitteen toteutumisen vaativa resursseja ja osaavaa henkilöstöä.

3. Hankinnoissa varaudutaan riittävällä tavalla häiriötilanteisiin sekä normaali-että poikkeusoloissa

Vastaus: Pandemiatilanne on varmasti nostanut tämän tavoitteen merkitystä. On erittäin hyvä, että häiriötilanteisiin varautumiseen tullaan kiinnittämään entistä enemmän huomiota.

4. Hankinnat ovat osa organisaatioiden tulos- ja omistajaohjausta

Vastaus: Lausunnonantaja on asiasta samaa mieltä.

Kommenttinne Strateginen johtaminen –tahtotilan toimenpide-ehdotuksista. Minkälaisella tekemisellä saavuttaisimme parhaiten esitetyt tavoitteet?

Vastaus: On erittäin kannatettavaa, että strategisen johtamisen -tahtotilan ja tavoitteiden edistämiseksi suunnitellaan pysyvää rahoitusmallia, jolla hankintayksiköt saisivat tukea tavoitteidensa toteuttamiseksi. Organisaation ylimmän johdon sitouttaminen hankintojen strategiseen johtamiseen on kannatettava tavoite. Realismia kuitenkin on, että johto on kiireistä, ja erilaisiin koulutuksiin, kehitysohjelmiin osallistuminen saattaa olla haastavaa. Hankinnan strategisen johtamisen kokonaisuus tulisi sisällyttää muuhun strategisen johtamisen koulutus- ja kehitysohjelmakokonaisuuksiin.

Hyvien käytäntöjen ja tiedon levittäminen on aina kannatettavaa samoin kuin markkinavaikuttamisen ja kategorisointien käyttäminen. ”Big Buyers” -ryhmän toiminnan tulee tuottaa hankintayksiköille sellaista hyötyä, mitä ei muuta kautta saada, jotta yksiköt ovat valmiita uhraamaan toimintaan rajallisia resurssejaan.

Kyvykkyydet -tahtotila: Tehdään julkiset hankinnat ammattimaisesti ja osaamista jatkuvasti kehittäen

Lausuntonne Kyvykkyydet –tahtotilasta, yleiset huomiot

Vastaus: Läpi koko hankintastrategian välittyy näkemys julkisten hankintojen ammattimaisuudesta ja osaamisvaatimuksista. Ammattimaisesti toteutettu julkinen hankinta mahdollistaa onnistuneet hankinnat.

Lausuntonne Kyvykkyydet -tahtotilan tavoitteista:

1. Kokonaiskuvan saaminen julkisten hankintojen osaamistasosta Suomessa

Vastaus: Julkisiin hankintoihin liittyvän ammattitaidon ylläpito ja kehittäminen edellyttää kokonaiskuvaan nykytasosta. Lisäksi tulee huomioida, että hankintayksiköt ovat kooltaan ja resursseiltaan hyvin erilaisia. Edistyneisimmät hankintayksiköt ovat kehittäneet omia osaamisen arviointimenetelmiä- ja työkaluja. On kuitenkin tärkeää saada kansallinen, kattava ja yhtenäinen arviointikäytäntö, jolloin omaa osaamistaan voi peilata kansalliseen tasoon.

Myös hankintakoulutuksen järjestämisen/järjestäjien kannalta tällainen kokonaiskuvan saaminen on erittäin hyödyllinen.

2. Julkisiin hankintoihin liittyvän osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen sekä strategisella että operatiivisella tasolla

Vastaus: Julkisiin hankintoihin liittyvä osaaminen on muutakin kuin kilpailutusprosessin teknistä osaamista. Tavoitteesta nousee hyvin esille sekä julkisten hankintojen parissa työskentelevien laaja-alaisen osaamisen tarve että julkisiin hankintoihin liittyvä osaamisen tarve strategisessa päätöksenteossa.

3. Hankintoihin liittyvän koulutuksen lisääminen

Vastaus: On erittäin hyvä, että varmistetaan julkisten hankintojen koulutuksen riittävä tarjonta.

4. Pysyvän julkisiin hankintoihin liittyvän vaikuttavan ja laadukkaan tutkimustoiminnan varmistaminen

Vastaus: Hankintojen kehittämisen tueksi tarvitaan tieteellistä tutkimusta.

Kommenttinne Kyvykkyydet –tahtotilan toimenpide-ehdotuksista. Minkälaisella tekemisellä saavuttaisimme parhaiten esitetyt tavoitteet?

Vastaus: Kannatamme lämpimästi yhtenäisen sähköisen työkalun käyttöönottoa. Vantaan kaupunki on ollut mukana pilotoimassa komission laatimaa arviointikehikkoa ja on mielellään mukana pilotoimassa kansallista sähköistä arviointityökalua.

Julkisten hankintoihin liittyvän osaamisen ylläpitämiseen ja kehittämiseen on tarjolla neuvontaa, koulutusta ja tukea usealta eri taholta. Nämä tahot ovat toki jakaneet toiminta-alueitaan, mutta yksittäisen hankintayksikön näkökulmasta on hieman epäselvää, miltä taholta kulloinkin saa parhaiten apua ja neuvoa. On hienoa, että toimenpide-ehdotuksessa on esitetty tiedon

keräämistä kootummin ja keskitetympin. Vielä pidemmälle menevä ratkaisu olisi neuvonnan, koulutuksen ja tuen keskittäminen yhdelle taholle. Hankinta-alan ammattilaisten arvostuksen nostaminen on myös kannatettavaa.

Samoin kannatamme selvityksen laatimista siitä, mihin tutkintoihin sisältyy hankintoihin liittyvää koulutusta ja mistä tutkinnoista eniten päädytään julkisten hankintojen pariin. Tämän pohjalta voidaan julkisten hankintojen koulutusta kohdentaa oikein. Riittävät, laadukkaat ja joustavat täydennyskoulutusmahdollisuudet on myös taattava.

Tiedolla johtaminen, vaikuttavuus -tahtotila: Suomi on edelläkävijä hankintojen tiedolla johtamisessa ja vaikuttavuuden kehittämisessä

Lausuntonne Tiedolla johtaminen, vaikuttavuus –tahtotilasta, yleiset huomiot

Vastaus: Johtamiseen liittyvä päätöksen teko vaatii riittävää tietotautaa. On hienoa, että hankintoihin liittyvää ja vaikuttavaa tietoa ryhdytään systemaattisesti keräämään ja analysoimaan. Tiedon avulla voimme paremmin myös tehdä paremmin vaikuttavuusarviointeja ja riskianalyysejä päätöksenteon pohjaksi.

Lausuntonne Tiedolla johtaminen, vaikuttavuus -tahtotilan tavoitteista:

1. Suomi on edelläkävijä tietojen hyödyntämisessä

Vastaus: Tavoite on kunnianhimoinen ja haasteellinen. Hankintayksiköillä on eri toimintoja varten omat järjestelmänsä. Haasteena on se, miten saadaan kansallisella tasolla eri järjestelmistä kerättyä tietoa yhteen siten, että se on vertailukelpoista ja samalla tavalla tulkittavissa.

2. Luodaan parempia edellytyksiä vaikuttavuuden mittaamiselle ja edistetään vaikuttavuusperusteisia hankintoja

Vastaus: Hankintojen vaikuttavuudesta puhutaan jatkuvasti. On hyvä saada yhtenäisiä mittareita, joilla hankintojen vaikuttavuutta voidaan arvioida. On myös tarpeen luoda yhtenäinen käsitys siitä, mitä vaikuttavuudella tarkoitetaan.

3. Hankintoja koskevaa vaikuttavuutta arvioidaan eri tasoilla

Vastaus: On hyvä, että hankintojen vaikuttavuuden arviointia käsitellään eri tasoilla.

Kommenttinne Tiedolla johtaminen, vaikuttavuus –tahtotilan toimenpide-ehdotuksista. Minkälaisella tekemisellä saavuttaisimme parhaiten esitetyt tavoitteet?

Vastaus: Tahtotilan tavoitteet ovat haasteellisia ja on hienoa, että pyritään yhtenäisen faktatiedon keräämiseen. Toimenpiteet vaativat hyvää asiantuntemusta (esim. taloudellisen datan kerääminen) siitä, miten kerättyä tietoa voidaan ja kannattaa yhdistellä.

Toimivat palvelut, laatu, osallisuus, markkinat -tahtotila: Tehdään toimivia ja laadukkaita hankintoja osallistavasti sekä markkinoiden elinvoimaisuutta edistään

Lausuntonne Toimivat palvelut, laatu, osallisuus, markkinat –tahtotilasta, yleiset huomiot

Vastaus: Elinvoimaiset markkinat ovat onnistuneiden hankintojen edellytys. On hyvä, että tahtotilassa nostetaan esille markkinoiden elinvoimaisuuden edistäminen. Yhteistyö markkinoiden kanssa johtaa molempia osapuolia paremmin tyydyttävään tilanteeseen.

Lausuntonne Toimivat palvelut, laatu, osallisuus, markkinat -tahtotilan tavoitteista:

1. Hankintayksiköillä on edellytykset markkinoiden hyödyntämiseen

Vastaus: Tavoitteessa korostuu hienosti markkinoiden tunteminen ja ymmärtäminen. Toimenpide-ehdotuksissa on suunnitelmallisuutta nostettu hyvin esille, mutta saisiko sitä sisällytettyä myös itse tavoitteeseen.

2. Julkiset hankinnat ovat houkuttelevia erilaisille tarjoajille

Vastaus: Julkisiin hankintoihin osallistuminen ja tarjouspyyntöihin vastaaminen koetaan usein vaikeaksi ja aikaa vieväksi, mikä on osittain johtanut vähäiseen tarjousten määrään. On erittäin hyvä, että julkisia hankintojen houkuttelevuutta pyritään lisäämään ja markkinavuoropuhelujen laatua ja määrää kasvattamaan. Avoin vuoropuhelu ennen varsinaista kilpailutusta tehostaa hankintaprosessia ja vähentää väärinymmärryksiä.

3. Hankinnat suunnitellaan tarvelähtöisesti ja osallistavasti loppukäyttäjää kuunnellen

Vastaus: Loppukäyttäjien kuuleminen on hyvä asia niissä hankinnoissa, joihin se soveltuu.

Kommenttinne Toimivat palvelut, laatu, osallisuus, markkinat –tahtotilan toimenpide-ehdotuksista. Minkälaisella tekemisellä saavuttaisimme parhaiten esitetyt tavoitteet?

Vastaus: Markkinoiden tuntemisen lisäämiseksi tarjottavat erilaiset välineet, työkalut, tieto ja neuvonta ovat tervetulleita samoin tutkittu tieto ja markkina-analyysit. Markkinavuoropuhelujen mallintaminen on tervetullutta. Hankintayksiköiden ja markkinatoimijoiden yhteiset tilaisuudet ja yhteinen kehitystoiminta edistäisivät molemminpuolista ymmärtämystä.

Innovaatiot -tahtotila: Hankitaan innovaatioita haasteiden ratkaisemiseksi sekä tehdään hankintoja kokeilevasti ja kehitysmuotoisesti.

Lausuntonne Innovaatiot –tahtotilasta, yleiset huomiot

Vastaus: Innovaatioiden/innovatiivisuuden nostaminen yhdeksi tahtotilaksi edistää innovatiivisten hankintojen määrää. Innovaatioiden hankkimisen ei tule olla itse tarkoitus vaan palveluiden ja tuotteiden laadun parantaminen, prosessien tuottavuuden, hiilineutraalisuustavoitteiden toteuttaminen, kiertotalouden edistäminen ja työllisyystilanteen parantaminen ovat muun muassa niitä tavoitteita, joita halutaan toteuttaa. Yleensä nämä saavutetaan tekemällä jotain uudella tavalla eli hankintaan uudenlainen tuote tai palvelu eli innovaatio.

Lausuntonne Innovaatiot -tahtotilan tavoitteista:

1. Kehitysmuotoisesti ajatteleva ja rohkeasti toimiva julkinen sektori, joka hyödyntää innovatiivisia julkisia hankintoja kehityshaasteiden ratkaisemisessa

Vastaus: Tahtotila kannustaa kehitysmuotoisyyteen ja rohkeuteen kokeilla uusia tapoja.

2. Luodaan edellytyksiä julkisen sektorin ja yritysten väliselle yhteistoiminnalle ja vuorovaikutukselle sekä edistetään innovatiivisen markkinan syntymistä

Vastaus: Yhteistyön ja vuorovaikutuksen edistäminen on aina hyvä asia, myös innovaatioiden edistämiseksi.

3. Saadaan aikaan vaikuttavuutta innovatiivisilla hankinnoilla. Lisätään innovatiivisten hankintojen määrää 10 %:iin kaikista hankinnoista

Vastaus: Pidämme erittäin tärkeänä sitä, että vaikuttavuutta saadaan mitattua ja siten pystytään todentamaan konkreettisesti innovatiivisten hankintojen vaikuttavuus. Vaikuttavuustieto eli uuden ratkaisun todennettu hyöty edistää varmasti innovatiivisia hankintoja. Innovatiivisten hankintojen määrän kasvattamisessa on huomioitava se, että hankintayksiköiden koko ja käytettävissä olevat resurssit vaihtelevat.

Kommenttinne Innovaatiot –tahtotilan toimenpide-ehdotuksista. Minkälaisella tekemisellä saavuttaisimme parhaiten esitetyt tavoitteet?

Vastaus: Erilaisten kannuste- ja riskinjakomallien kokeilu ja käyttöönotto lisäävät varmasti hankintayksiköiden rohkeutta uuden kokeiluun. Edelläkävijöiden kokemusten ja parhaiden käytänteiden jakaminen kannustaa muitakin kokeiluihin.

Markkinoiden ja hankintayksiköiden välinen yhteistyö on aina hyvästä. Ehdotetut toimenpiteet innovaatioiden lisäämiseksi ovat kannatettavia.

Taloudellinen kestävyys -tahtotila: Hankinnoilla edistetään julkisen talouden kestävyttä yhteiskuntavastuullisesti

Lausuntonne Taloudellinen kestävyys –tahtotilasta, yleiset huomiot

Vastaus: On hyvä, että taloudelliseen kestävyYTEEN on nostettu sekä yhteiskunnallisten tavoitteiden edistäminen (harmaan talouden torjunta ja verovastuullisuuden edistäminen) että hankintayksiköiden toiminnan kustannustehokkuus.

Lausuntonne Taloudellinen kestävyys -tahtotilan tavoitteista:

1. Torjutaan hankinnoilla harmaata taloutta ja edistetään verovastuullisuutta

Vastaus: Tämä on yksi strategian tärkeimmistä tavoitteista.

2. Julkiset hankinnat ovat suunnitelmallisia ja kustannustehokkaita

Vastaus: Kuten jo aikaisemmin on todettu julkisten hankintojen olevan ammattimaista toimintaa, tämä tavoite korostaa ja tukee hankintayksiköiden toimintaa. Uusien välineiden ja mallien käyttö

mahdollistaa ja parantaa suunnitelmallisuutta ja lisää kustannustehokkuutta.

3. Vähennetään julkisten hankintojen hankinta- ja prosessikustannuksia

Vastaus: Tavoite on tiiviissä yhteydessä edellä mainittuun julkisten hankintojen suunnitelmallisuuden ja kustannustehokkuuden tavoitteeseen. Juuri niillä pystytään vähentämään sekä hankinta- että prosessikustannuksia.

Kommenttinne Taloudellinen kestävyys –tahtotilan toimenpide-ehdotuksista. Minkälaisella tekemisellä saavuttaisimme parhaiten esitetyt tavoitteet?

Vastaus: Erityisen hyvänä ja tervetulleena toimenpiteenä kannatamme rikosrekisteriotteiden tarkastamista koskeva lainsäädäntöuudistusta. Tämä lisää huomattavasti hankinnan kustannustehokkuutta. Myös muut toimenpide-ehdotuksessa mainitut hallinnollisen taakan keventämiseksi ehdotetut toimenpiteet ovat erittäin kannatettavia. Myös uudet menetelmät ja työkalut hankintojen suunnitelmallisuuden edistämiseksi ovat erittäin tervetulleita.

On myös erittäin mielenkiintoista seurata, mitä toimenpide-ehdotuksissa esitetty selvitys hankintalainsäädännön ja oikeussuojakeinojen kokonaiskustannus- ja laatuvaikutuksista tuo tullessaan ja mihin mahdollisiin toimenpide-ehdotuksiin/toimenpiteisiin se johtaa. Selvityksen tekeminen on kannatettavaa.

Hienoa, jos valtio rahoittaisi kuntien hankintojen digitalisointia erillisrahoituksella. Tämä nopeuttaisi hankintojen digitalisointi selvästi.

Sosiaalinen kestävyys -tahtotila: Hankinnoilla edistetään julkisen talouden kestävyyttä yhteiskuntavastuullisesti

Lausuntonne Sosiaalinen kestävyys –tahtotilasta, yleiset huomiot

Vastaus: Tärkeä tavoite, sillä hankinnoilla pystytään vaikuttamaan heikommassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymiseen sekä edistämään ihmisoikeuksien ja työelämän perusoikeuksien huomioimista.

Lausuntonne Sosiaalinen kestävyys -tahtotilan tavoitteista:

1. Edistetään heikommassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä siihen soveltuvissa hankinnoissa

Vastaus: Kyseistä tavoitetta on jo monissa hankintayksiköissä toteutettu hyvin tuloksin. Tavoitteen kautta hankinnoilla työllistämistä voidaan laajentaa ja jo toteutettuja hyviä käytänteitä jakaa. Tavoitteen kautta asialle saadaan laajempaa tuntemusta myös tarjoajien puolella. On hyvä, jos tätä kautta saadaan lisää hyviä yhteisiä toimintamalleja.

2. Hankinnoissa edistetään ihmisoikeuksien ja työelämän perusoikeuksien huomioimista

Vastaus: Ihmisoikeuksien edistäminen ja työelämän perusoikeuksien huomioiminen ovat tärkeitä tavoitteita. On hyvä, jos tavoitteen toteuttamiseksi suunniteltujen konkreettisten toimenpiteiden kautta saadaan työkaluja sosiaalisen vastuun edistämiseksi.

Kommenttinne Sosiaalinen kestävyys –tahtotilan toimenpide-ehdotuksista. Minkälaisella tekemisellä saavuttaisimme parhaiten esitetyt tavoitteet?

Vastaus: Vastaus: Hankinnoilla työllistämiseen eteen on jo kehitetty erilaisia toimintamalleja ja malleja työllistämisehdon lisäämisestä hankintaan. Ehtoja ja prosesseja on hyvä kehittää edelleen. Hankinnoilla työllistämisen lisääminen edellyttäisi hyvien käytänteiden ja jo toteutettujen hankkeiden tulosten levittämistä sekä vaikuttavuuden seurantaa. Toivottavasti toimenpide-ehdotuksissa esitellyt hankkeet ja mallit toteuttavat tätä. Suunnitelma ainakin vaikuttaa hyvältä.

Ihmisoikeuksien ja työelämän perusoikeuksien toteutumisen edistämisessä tarvitaan konkreettisia välineitä riskien tunnistamiseen ja yhteistyötä eri tahojen välille. Suomen julkisille hankintayksiköille laadittava yhteinen Code of Conduct -malli on erittäin kannatettava toimenpide. Auditointien yhteinen toimintamalli riskimaahankintoihin on myös hyvä idea. Tarvitaan kuitenkin kansallisten resurssien yhdistämistä, sillä yksittäisen hankintayksikön resurssit eivät riitä auditointien toteuttamiseen.

Ekologinen kestävyys -tahtotila: Suomi on ekologisten hankintojen suunnannäyttävä

Lausuntonne Ekologinen kestävyys –tahtotilasta, yleiset huomiot

Vastaus: Julkisten organisaatioiden on toimittava suunnannäyttäjänä ympäristövastuullisuustavoitteiden osalta. Julkisilla hankinnoilla voidaan huomattavasti edistää ympäristötavoitteiden toteuttamista. On tärkeää, että

kyseinen tahtotila on kirjattu Suomen kansalliseen julkisten hankintojen strategiaan.

Lausuntonne Ekologinen kestävyys -tahtotilan tavoitteista:

1. Suomen julkiset hankinnat tukevat Suomen hiilineutraalisuustavoitetta 2035 ja kiertotalouden toteuttamista

Vastaus: Monilla hankintayksiköillä, varsinkin kunnilla, on vielä kunnianhimoisempia hiilineutraalisuustavoitteita, joten on luonnollista sitoutua tähän kansalliseen tavoitteeseen.

2. Suomen julkiset hankinnat tukevat luonnon monimuotoisuuden säilymistä

Vastaus: Hankintojen mahdollisuudet tukea luonnon monimuotoisuuden säilymistä on hyvä nostaa tarkasteluun ainakin kansallisella tasolla.

3. Suomen julkiset elintarvike- ja ruokapalveluhankinnat edistävät kestävästä ruokahuollosta ja hankinnoissa käytetään kestävästi ja vastuullisesti tuotettuja elintarvikkeita

Vastaus: Elintarvikehankinnat on yksi iso hankintakategoria, jolla voidaan vaikuttaa kestävästä kehityksen toteutumiseen.

Kommenttinne Ekologinen kestävyys –tahtotilan toimenpide-ehdotuksista. Minkälaisella tekemisellä saavuttaisimme parhaiten esitetyt tavoitteet?

Vastaus: Erilaiset hankkeet, ohjeistus, yhteistyö eri organisaatioiden välillä ja viestintä ovat toimenpiteitä asioiden edistämiseksi.

Muuta

Mitä muuta haluatte vielä lausua?

Kansallisessa strategialuonnoksessa on paljon tärkeitä tavoitteita. Näistä jokainen hankintayksikkö voi nostaa omaan strategiaansa ne omasta näkökulmasta tärkeimmät. Toimenpide-ehdotuksissa oli paljon toimenpiteitä, joita tullaan toteuttamaan kansallisella tasolla ja joista yksittäiset hankintayksiköt hyötyvät. Strategian toteuttamiseksi toivoisi hankintayksiköille opasta siitä, miten, tai lähinnä missä järjestyksessä, näitä kansallisia tavoitteita kannattaisi lähteä toteuttamaan.

Vantaan kaupunki yksi hankinnoilla työllistämisen edelläkävijäkunnista. Olemme olleet mukana molemmissa Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön rahoittamissa hankinnoilla työllistämisen

edistämishankkeissa ja työllistäneet hankintojen kautta parisataa pitkäaikaistyötöntä. Näitä edelläkävijäkuntien kokemuksia kannattaa hyödyntää ja jakaa muille. Toivottavasti työ- ja elinkeinoministeriön hankinnoilla työllistämisen vahdittamisohjelma saa myös valtion organisaatiot aktiivisesti mukaan tavoitteen toteuttamiseen.

Toisena sosiaalisen kestävyuden tavoitteena oleva ihmisoikeuksien edistäminen ja työelämän perusoikeuksien huomioiminen on tavoite, johon kunnat tarvitsevat konkreettisempia keinoja ja valtuuksia taikka koko järjestelmää tulisi uudistaa. Hankintojen yhteydessä tehtävä valvonta ei ole riittävää eikä hankintayksiköillä ole riittäviä keinoja ja resursseja. Työsuojeluhallinnon tulisi uudistaa toimintaansa ja koko valvontatoimintaa pitäisi ehkä uudistaa laajemmaltikin.